

Bezoekadres

Maria Theresialaan 99
6043 CX Roermond

Postadres

Postbus 2207
6040 CC Roermond

IBAN: NL10NWAB0636750906

KvK: 67682065

088 88 90 100

info@waterschaplimburg.nl

www.waterschaplimburg.nl

Provinciale Staten van de Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

datum 20 mei 2025
zaaknr. 2022-Z3266
documentnr. WLDOC-2066690340-73827
onderwerp Reactie Waterschap Limburg op het Voorontwerp Limburgs Offensief Stikstof (LOS)

Beste leden van Provinciale Staten,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het voorontwerp van het Limburgs Offensief Stikstof (LOS). Wij waarderen de voortvarende aanpak van Gedeputeerde Staten en herkennen de noodzaak om integraal werk te maken van stikstofreductie, natuurherstel en verbetering van de waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid in Limburg.

Het LOS biedt een stevige programmatische basis om vergunningverlening weer mogelijk te maken en natuurherstel in gang te zetten. Wij onderschrijven dan ook de drie hoofddoelen van het LOS: verbetering van de natuur, vermindering van stikstofuitstoot naar de lucht en herstel van waterkwaliteit en -beschikbaarheid.

Waterdoelen vragen meer expliciete aandacht

Hoewel de opgaven voor waterkwaliteit en waterbeschikbaarheid in het LOS benoemd worden, constateren wij dat de voorgestelde maatregelen voornamelijk zijn toegespitst op natuur en stikstof. Maatregelen die specifiek bijdragen aan het behalen van de doelen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Nitraatrichtlijn blijven onderbelicht. De herstelopgave voor nutriëntenverontreiniging is aanzienlijk en vraagt om een meer expliciete, generieke aanpak binnen het LOS.

Wij stellen voor dat de provincie – nu er middelen beschikbaar komen – in het definitieve LOS ook inzet op maatregelen die structureel leiden tot minder uit- en afspoeling van nutriënten én gewasbeschermingsmiddelen naar grond- en oppervlaktewater. Dit kan onder meer door:

- het opnemen van een generieke aanpak voor coaching van agrariërs rondom bemesting verspreid over heel Limburg met een focus op risicogebieden met de waterlichamen met de grootste afstand tot het doel;
- het structureel uitvoeren van metingen in de bodem van nitraatresidu in het najaar;
- gerichte stimulering van aangepaste teeltmethoden in risicogebieden.

Daarnaast verdient het beperken van de belasting door gewasbeschermingsmiddelen nadere uitwerking, zeker in waterafhankelijke gebieden en KRW-waterlichamen.

Focusgebieden begrijpelijk, maar ook oog voor gebieden daarbuiten nodig

De keuze om te starten met vier focusgebieden is begrijpelijk vanuit uitvoerbaarheid en urgentie. Tegelijkertijd liggen veel KRW-waterlichamen buiten deze focusgebieden. Om ook daar verslechtering te voorkomen en herstel te realiseren, pleiten wij voor een parallelle generieke inzet voor waterkwaliteitsmaatregelen in het hele buitengebied. Dit kan bijvoorbeeld door de nitraat residu metingen en de coaching van agrariërs in heel Limburg uit te voeren. De Provincie Limburg is ook voornemens om hier financiële middelen voor vrij te maken (circa € 2 miljoen). Dit waarderen we zeer. Deze kunnen dan toegevoegd worden aan de middelen die wij al eerder beschikbaar hebben gesteld voor dit doel. Hiermee kan aan de uitvoering van waterkwaliteitsmaatregelen vorm gegeven worden ook buiten de focusgebieden.

Risico op afwenteling bij stikstofmaatregelen

De voorgestelde stikstofmaatregelen van het Rijk, zoals opkoop van veehouderijen, begrijpen wij. Tegelijkertijd zien wij risico's op afwenteling naar het watersysteem: het verdwijnen van grasland en de omzetting naar bouwland kan leiden tot toename van nutriëntenbelasting via uit- en afspoeling. Wij vragen aandacht voor dit effect bij de gebiedsgerichte uitwerking, onder meer door voorwaarden aan landgebruik in beëindigingsregelingen te koppelen.

Transitie naar duurzaam systeemherstel

Een duurzame verandering van het landelijk gebied vraagt om een samenhangende benadering. Niet alleen maatregelen, maar ook onderliggende waarden zoals bodemkwaliteit, hydrologie en waterbeschikbaarheid moeten structureel verbeteren. In het LOS ontbreekt echter een langjarig transitie-instrument zoals een transitie- of afwaarderingsfonds voor gronden. Nu dat perspectief er op rijksniveau niet langer is, vragen wij u met klem hoe de provincie deze gronden wel denkt te kunnen afwaarderen. Een structurele oplossing is noodzakelijk om de transitie van het landelijk gebied van de grond te krijgen.

Tot slot

Ten slotte willen wij onderstrepen dat water een dragend principe moet zijn in de inrichting van het landelijk gebied. Herstel van hydrologie en natuur draagt niet alleen bij aan het realiseren van stikstofdoelen, maar ook aan klimaatadaptatie, waterveiligheid en een robuust bodem- en watersysteem. Wij werken graag mee aan de verdere integratie van deze opgaven in het LOS. Wij danken u voor de gelegenheid tot inspraak en kijken uit naar verdere samenwerking in de realisatie van het definitieve Limburgs Offensief Stikstof.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur,

ir. E.J.M. Keulers MMO
secretaris-directeur

S.M.M. Borgers
dijkgraaf